

**РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
ПІД ВПЛИВОМ ЕКОНОМІЧНИХ,
СОЦІАЛЬНИХ, ТЕХНОЛОГІЧНИХ
ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ТРЕНДІВ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

**РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ПІД
ВПЛИВОМ ЕКОНОМІЧНИХ, СОЦІАЛЬНИХ,
ТЕХНОЛОГІЧНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ТРЕНДІВ**

Монографія

За загальною редакцією

*доктора економічних наук, доцента М.С. Пашкевич,
кандидата економічних наук, професора Ж.К. Нестеренко*

Дніпропетровськ

НГУ

2015

УДК 330.341
ББК 65.011
Р 64

Рекомендовано до видання вченою радою Запорізького національного технічного університету (протокол № 12 від 03.06.15).

Авторський колектив:

АЛІЄВА Л.Е., АНДРОСОВА О.Ф., АНДРЮЩЕНКО І.С., АНТОХОВ А.А., БАБЕНКО-ЛЕВАДА В.Г., БАБИЧ Т.О., БОГУШ Л.Г., ВІЗІРЕНКО С.В., ВІНЧЕНКО О.М., ВОЛЧЕНКО Н.В., ГАРАБА С.С., ГАРАСИМ М.П., ГАРАСИМ П.М., ГНАТКОВИЧ О.Д., ГРИЦЕНКО С.І., ДАЦІЙ Н.В., ДЕГТЯРЬОВА О.О., ДЕМ'ЯНЧУК М.А., ДЗИВЦЬКИЙ І.А., ДОРОШКЕВИЧ К.О., ДУБЛЕЙ О.М., ДЯКОНЕНКО О.І., ЄВТУШЕНКО В.А., ЄЛЬМАНОВА О.А., ЗАЯЦЬ В.С., ЗАЯЦЬ Т.А., ІЛЬЧЕНКО Г.А., КНЯЗЄВА О.А., КОВАЛЬ О.А., КОВТУНЕНКО К.В., КОЛОМІНА О.Б., КОТ О.В., КРАВЦОВА Т.Г., КУКЛА О.Л., ЛЕВЧЕНКО Н.М., ЛОБОДА Н.О., МАСЛАК О.О., МИКОЛАЙЧУК І.П., НАБАТОВА Ю.О., НЕСТЕРЕНКО Ж.К., НІКІТІНА О.В., ОЛІЙНИК Т.О., ПАПІЖ Ю.С., ПАРХОМЕЦЬ М.К., ПАХОМОВА І.Г., ПАШКЕВИЧ М.С., ПЕНЦАК С.Я., ПОДВІРНА Х.Є., СИРИЧЕНКО Н.С., СТАНКЕВИЧ І.В., ТІГАРЕВА В.А., ТОЛМАЧОВА А.С., УДОВИЧЕНКО Т.Є., УС Т.В., ФАТЮХА Н.Г., ФЕДУЛОВА Л.І., ХАДЖИНОВ І.В., ЧЕРЕДНИЧЕНКО Н.О., ЧЕРНИХІВСЬКА А.В., ЧЕРНОВА В.В., ЧЕРНОМАЗ К.Г., ШАРОВА С.В., ШЕДЯКОВ В.Є., ШЕСТОПАЛОВА О.В., ШМИГЛЯ Я.О.

Наукові редактори:

М.С. Папкевич – д-р екон. наук, доц., завідувач кафедри обліку і аудиту Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет»;

Ж.К. Нестеренко – канд. екон. наук, проф., завідувач кафедри «Фінанси та кредит» Запорізького національного технічного університету.

Рецензенти:

Ю.З. Драчук – доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Луганського національного університету, академік Міжнародної академії наук екології та безпеки життєдіяльності;

О.В. Фінагіна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної теорії та банківської справи Черкаського державного технологічного університету.

Розвиток економіки України під впливом економічних, соціальних, технологічних та екологічних трендів : монографія / за ред. М.С. Папкевич, Ж.К. Нестеренко; М-во освіти і науки України, Запор. нац. техн. ун-т, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2015. – 455 с.

ISBN 978-966-350-559-6

Досліджено теоретичні та методологічні засади розвитку економіки України під впливом економічних, соціальних, технологічних та екологічних трендів на рівні підприємств, регіонів та країни в цілому; запропоновано новітні підходи щодо їх удосконалення.

УДК 330.341
ББК 65.011

ISBN 978-966-350-559-6

© ЗНТУ, 2015
© Державний ВНЗ «НГУ», 2015

	ВОЛЧЕНКО Н.В. ДЕТЕРМІНАНТИ ДОСТУПНОСТІ ТА ВРАЗЛИВОСТІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПОТОЧНИЙ СТАН.....	318
14	ГАРАСИМ П.М., ЛОБОДА Н.О., ГАРАСИМ М.П. ПЕРВИННА ІНСТАЛЯЦІЯ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ В ОБЛКОВИХ РЕЄСТРАХ.....	328
15	КОВАЛЬ О.А. МОЖЛИВОСТІ СТРАХОВОГО ЗАХИСТУ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....	338
17	ПАХОМОВА І.Г., ДЗІВІЦЬКИЙ І.А. ПЕРСПЕКТИВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СВІТОВОГО ВАЛЮТНОГО РИНКУ.....	348
18	ШАРОВА С.В. ФІНАНСОВО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ РОЗВИТКУ РИНКУ НЕРУХОМОСТІ НА НАЦІОНАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ.....	359
19	<u>РОЗДІЛ 5. РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ПІД ВПЛИВОМ ЕКОНОМІЧНИХ, СОЦІАЛЬНИХ, ТЕХНОЛОГІЧНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ТРЕНДІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ</u>	
	БАБИЧ Т.О. ІНВЕСТИЦІЙНІ ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОГРЕСУ УКРАЇНИ.....	374
208	ГАРАБА С.С. СТВОРЕННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ЯК НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ.....	384
221	ГНАТКОВИЧ О.Д., ПОДВІРНА Х.С. РОЛЬ КАРПАТСЬКОГО СВРОРЕГІОНУ У ПІДВИЩЕННІ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ.....	389
230	ГРИЦЕНКО С.І. РОЗВИТОК АГРАРНОЇ ЛОГІСТИКИ УКРАЇНИ ПІД ВПЛИВОМ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС.....	397
	МАСЛАК О.О., УДОВИЧЕНКО Т.С., ДОРОШКЕВИЧ К.О. ЗНАЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ ПОЖИВЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ В УМОВАХ АКТИВІЗАЦІЇ ІІ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ.....	408
44	ПАРХОМЕЦЬ М.К., КУКЛА О.Л. РОЗВИТОК ГАЛУЗІ ПЛЕМІННОГО КОНЯРСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	415
56	ПЕНЦАК Є.Я. ОЦІНКА РИЗИКУ ІНВЕСТИЦІЙ У ПОРТФЕЛЬ ВИСОКОРИЗИКОВИХ АКТИВІВ.....	427
53	ФЕДУЛОВА Л.І., МИКОЛАЙЧУК І.П. СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ІНВЕСТУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	437
54	ХАДЖИНОВ І.В., СИРИЧЕНКО Н.С. РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ПІД ВПЛИВОМ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	446

ГАРАБА С.С.,
асистент кафедри «Фінанси та кредит»,
Запорізький національний технічний університет,
м. Запоріжжя, Україна

СТВОРЕННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Управління не матеріальними ресурсами цілком залежить від проблем активізації інноваційних технологій і набуває принципового значення в контексті підвищення ефективності господарювання. Не матеріальні активи здатні приносити організації економічні вигоди в майбутньому або організація має право на їх отримання. Створення нових технологій, як нематеріальних активів, веде за собою до матеріальних витрат на їх впровадження у виробництво. Витрати на виробництво однієї одиниці продукції, без інвестиційної складової зменшуються. Знижується і собівартість продукції, збільшується рентабельність і продуктивність випуску продукції. Вартість нематеріальних активів погашається шляхом нарахування амортизації протягом встановленого строку їх корисного використання. Від вибору технологій багато в чому залежить і інтенсивність виробничих функцій.

Процес створення інновацій зумовлює розгляд комплексу взаємозалежних елементів, які відображають той чи інший технологічний процеси. Стадії життєвого циклу технології включають в себе об'єднання науки і виробництва.

Ці фактори і змінні впливають на створення життєвого циклу продукту, від розробки ідеї нової технології до її занепаду.

Процес створення інноваційної технології представляється у вигляді комплексу нових елементів, що забезпечують досягнення поставленої мети й одержання ефекту в науковому виробництві.

Комплекс наукових робіт по створенню інноваційних технологій, є першим етапом і включає в себе: розробку ідеї нової технології, її розвиток та зростання. Науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи за своїм характером і змістом не відносяться до виробництва і є першим етапом створення самої інновації.

Другий етап – розвиток, являє собою технічну підтримку нових технологій, які складаються з технологічної, організаційної частини та фінансової.

Третій етап створює умови для впровадження у промислове виробництво створеної технології.

На четвертому етапі інноваційний продукт надходить у масове чи серійне виробництво. При цьому відбувається оптимізація витрат на його створення і проводяться заходи по поліпшенню його якості на основі модернізації створеної технології.

На п'ятому етапі відпрацьована технологія стає морально застарілою або недосконалою. При цьому відбувається падіння її ефективності або перехід її в нову якість. Скорочення витрат відбувається за допомогою перенесення відпрацьованих

технологій на підприємства, що розвиваються країнах, які можуть стати чистими експортерами створеного продукту.

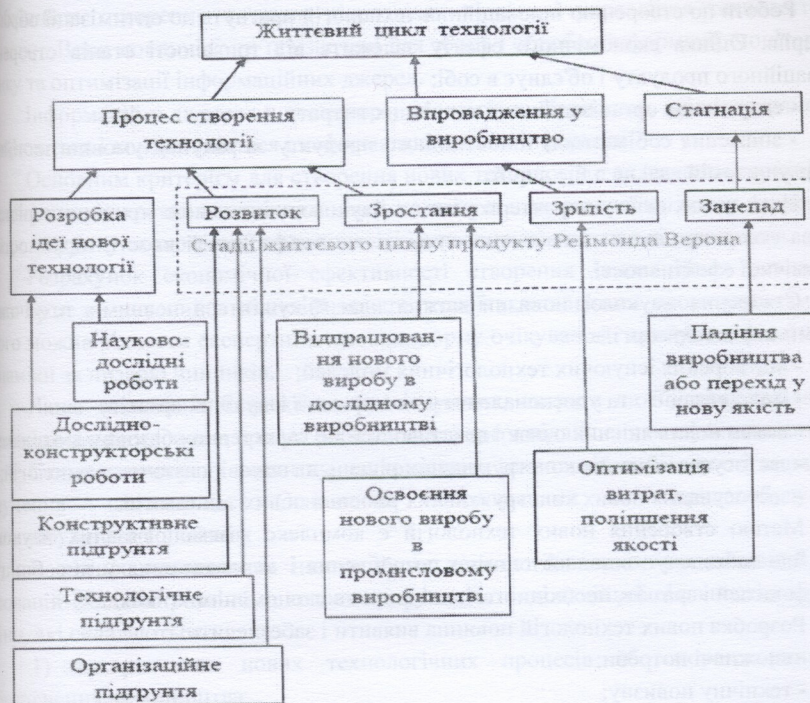

Рис. 1. Стадії життєвого циклу технології

Джерело: розроблено автором

Стадії створення нової технології вимагають широкого інформаційного забезпечення та опрацювання економічної, визначаючи ефективність виготовлення нового виробу. Тісний зв'язок між стадіями процесу створення інновацій, дозволяє поєднати в одну систему всі виконують роботи і підрозділи.

Створення інновації як системи, що дає можливість цілеспрямовано прагнути до її оптимізації обраних критеріїв. Що при гарній організації процесу створення інновації та чіткої координації проведення всіх стадій забезпечить економічний ефект, при досягненні кінцевої мети.

Для фундаментальних і прикладних досліджень слід створювати відкриту систему обміну інформацією, енергією, матеріальних та інших ресурсів. З встановленням термінів, планових завдань, комплектуючих виробів і виходом готової продукції в сферу споживання.

Створення інноваційного продукту націлене на виконання всіх робіт по визначенню тривалості стадій і етапів.

Основні завдання планування робіт з виробництва інноваційного продукту включає в себе визначення раціональності та зниження витрат до мінімуму.

Роботи по створенню інноваційних технологій прагнуть до оптимізації обраних критеріїв. Оцінка економічного ефекту залежить від тривалості етапів створення інноваційного продукту і об'єднує в собі:

- скорочення організаційних і технічних витрат;
- зниження собівартості інноваційного продукту за рахунок умовно постійних витрат у питомій вазі на одне виріб.

Нові технології – характеризуються науковою новизною технічних рішень. Основа створення яких визначається сукупністю властивостей якості, надійності та економічної ефективності.

Створення наукової новизни можна класифікувати за певними технічними рівнями зміни технологій:

- відтворення існуючих технологічних моделей;
- модернізацією та удосконаленням модифікації існуючих зразків;
- появи нових якісних ознак і властивостей не характерних базовим моделям;
- застосування нових конструктивних рішень на основі існуючих технологій;
- застосування нових конструктивних рішень і нових технологій.

Метою створення нових технологій є комплекс взаємопов'язаних наукових робіт, що забезпечує в задані терміни розроблення і впровадження у виробництво нових моделей і зразків, необхідного технічного та економічного рівня.

Розробка нових технологій повинна виявити і забезпечити:

- споживчі потреби;
- технічну новизну;
- критерії якості.

Це дасть можливість охопити всі аспекти створення нових технологій, забезпечити розробку високоефективних моделей на всіх стадіях розробки та ухвалення рішень.

Створення нової технологи розвивається в часі, і визначається циклічністю, яка включає в себе три періоду:

- періоду створення нової технології, що включає в себе цикл паралельних наукових розробок;
- періоду освоєння нової технології, що включає в себе корегування, доопрацювання та досвідчені впровадження;
- періоду експлуатації створеної технології, що включає в себе методи організації і оновлення виробництва.

Створення нових технологій, являє собою внутрішні і зовнішні рухи інформаційних технологічних можливостей різного типу:

- внутрішні - створення нових технологій всередині підрозділу;
- зовнішні – створення технологій.

Аналіз зовнішніх та внутрішніх досліджень дає огляд для розробки необхідних інноваційних технологій і подальшого вироблення стратегії розвитку підприємства.

У процесі управління і створення нових технологій вирішальна роль відводиться фінансуванню та рефінансуванню НДДКР, при цьому з'являється необхідність створення в таких підрозділах відділи і управління технологічною ланкою. Вони повинні бути призначені для збору і обробки інформації, моніторингу ринку та оптимізації інформаційних джерел.

Інформаційні джерела в свою чергу діляться на формальні, які цілеспрямовано створюються і контролюються і неформальні потоки інформації.

Основним критерієм для створення нових технологій є визначення термінів для досягнення конкретних технічних цілей на всіх етапах створення нових технологій, при розрахунку економічної ефективності і в поєднанні з цілями підприємства.

Розрахунок економічної ефективності створення інноваційних технологій, може бути визначений в кінцевій конкретизації з детальними проектуваннями. До нього можна віднести експертні висновки, норму очікуваного прибутку і різні оцінки динаміки за низкою чинників.

Якщо технологія близька до вже існуючих, витрати на її створення можуть бути мінімальними, а сам процес оновлення служити підвищенням ефективності.

Стимулюванням у розвитку наукомістких технологій в більшості випадків є залучення споживачів. Основними споживачами є приладобудування, машинобудування і авіація.

В різних визначеннях інноваційних технологій видно, що головний зміст інновацій складають зміни, а головною функцією інноваційної діяльності є функція зміни, які складаються з:

- 1) використання нових технологічних процесів або нового ринкового забезпечення виробництва;
- 2) впровадження технологічних процесів з новими властивостями;
- 3) використання принципово нових технологічних процесів;
- 4) зміни в організації створення інноваційних процесів та їх матеріально-технічного забезпечення;
- 5) поява нових ринків збуту.

Комерційне використання нової технології полягає в критерії контрольної точки, яка при заданих параметрах дозволяє збільшити цільову прибуток за рахунок впровадження інноваційної технології, уніфікації її окремих стадій, збільшення капіталовкладень, зростання попиту.

Критерії контрольної точки заснований на аналізі беззбитковості.

Точка перетину витрат на створення і впровадження нових технологій і доходу від їх реалізації є точкою беззбитковості. В іншому випадку оновлення технологічного процесу в комерційних цілях, може бути нерентабельна. Виняток можуть становити державні замовлення, наприклад для оборонної промисловості.

Створення інноваційних технологій в Україні визначається наступними Законами:

- «Про інноваційну діяльність»;
- «Про інвестиційну діяльність»;

- «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
- «Про наукову і науково-технічну експертизу»;
- «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків»;
- «Про спеціальну економічну зону «Яворів»;
- «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»;
- та інші.

Література:

1. Борисов В.Н. Инновационно-технологическое развитие машиностроения как фактор инновационного совершенствования обрабатывающей промышленности / В.Н. Борисов, О.В. Почукаева // Пробл. прогнозирования. - 2009. - N 4. - С. 37 - 45.
2. Википедия. Свободная энциклопедия [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://ru.wikipedia.org/wiki/Струмилин>.
3. Абрамичев Олексій Машинобудування України: поточні тенденції [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://minprom.ua/print/755.html>.
4. Hopkins & Bailey [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ryabinabiz.ru>.
5. Собкевич О.В. Інноваційний розвиток промисловості як складова структурної трансформації економіки України / О.В. Собкевич А.І. Сухоруков, А.В. Шевченко, С.Л. Воробйов, Т.П. Крупельницька, Є.В. Белашов, В.О. Шевчук. - К.: НІСД, 2013. - 71 с.
6. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>.
7. Шовкун І. Податкові фактори технологічного розвитку економіки / І. Шовкун / Економіка України. - 2011. - № 5. - С. 52.
8. В рейтингу Світового економічного форуму за критерієм «інноваційні чинники» Україна посідала 63 позицію серед 139 країн. Див.: The Global Competitiveness Report 2010-2012. - Geneva: World Economic Forum, 2012 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-2011-2012/>.

Наукове видання

**РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ПІД ВПЛИВОМ
ЕКОНОМІЧНИХ, СОЦІАЛЬНИХ,
ТЕХНОЛОГІЧНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ТРЕНДІВ**

Монографія

За редакцією

доктора економічних наук, доцента М.С. Пашикевич,
кандидата економічних наук, професора Ж.К. Нестеренко

Підп. до друку 15.06.2015. Формат 30 x 42/4.

Папір офсет. Ризографія. Ум. друк. арк. 26,4.

Обл.-вид. арк. 34,2. Тираж 60 пр. Зам. №

Підготовлено до друку в Запорізькому національному технічному університеті

Видруковано у Державному ВНЗ «Національний гірничий університет».
Свідोцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842 від 11.06.2004.
49005, м. Дніпропетровськ, просп. К. Маркса, 19.